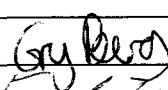
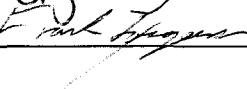

KI-notat nr.: 13/2012 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Polarfisk AS/Vannuttak fra Storågavassdraget		
Fylke/kommune:	Nordland/Meløy		
Ansvarlig:	Gry Berg	Sign.:	
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:	
Dato:	17 DES 2012		
Vår ref.:	NVE 201100116 - 16		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til vannuttak fra eksisterende dammer og eksisterende grunnvannsbrønn ved Storåga til landbasert oppdrett i Meløy kommune i Nordland

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	2
Høring og distriktsbehandling	3
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	4
NVEs vurdering	10
NVEs konklusjon	12

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til å ta i bruk en etablert brønn i Storågavassdraget for vannuttak til landbasert oppdrett av fisk.

Tiltaket ligger i Meløy kommune i Nordland. Nedbørfeltet for inntaket til oppdrettsanlegget er på 22,8 km². Alle installasjoner er allerede etablert. Det er etablert 4 inntaksrør med en diameter på 160 mm fra to mindre dammer på hhv 500 m³ og 1000 m³ og ned til oppdrettsanlegget. Slukeevnen er beregnet til 240 l/s samlet og det er ikke planlagt å skifte ut rør for å øke kapasiteten. Primært får dammene tilført vann via naturlig avrenning fra nedbørfeltet ovenfor dammene. Dette tilsiget er såpass stort at det i hovedsak vil dekke behovet for vann til oppdrettsanlegget. I tørre perioder er oppdrettsanlegget avhengig av å få tilført vann til dammene fra grunnvannsbrønn ved Storåga. Vannet blir pumpet opp fra brønnen til ovenforliggende dammer. I tillegg eksisterer det en overføring fra Mølnåga med en rørledning på 1,15 km med en diameter på 160 mm. Denne overføringen ble tidligere bare benyttet ved flomvannføringer. Eksisterende settefiskanlegg ble etablert på 1980 tallet som gjennomstrømningsanlegg, og fram til 1998 ble det tatt ut 2,8 m³/min fra grunnvannsbrønnen som ligger i tilknytning til Storåga. Storåga er ei typisk flomelv uten særlig magasinerings i nedbørfelt.

Det planlegges nå å etablere et fullverdig resirkuleringsanlegg basert på eksisterende installasjoner i vassdraget. Et fullverdig resirkuleringsanlegg vil redusere vannbehovet betydelig sammenlignet med tidligere drift. Selskapet søker nå om et maksimalt vannuttak fra dammene på $2 \text{ m}^3/\text{min}$ (33 l/s) og et maksimalt gjennomsnittlig uttak over året på $1,1 \text{ m}^3/\text{min}$ (18 l/s). Til sammenligning er middelvannføringen i vassdraget beregnet til 1680 l/s og alminnelig lavvannføring 77 l/s.

De tekniske inngrepene er allerede utført, og det søkes nå om tillatelse til å ta ut en begrenset vannmengde for at selskapet skal kunne søke fylkeskommunen om primært å kunne produsere stør ev. sjødyktig smolt/matfisk, dersom størproduksjon ikke lar seg gjennomføre med dagens lovverk.

Det er ikke registrert konflikter av betydning til tidligere vannuttak og det er heller ikke ventet nye konflikter. Reindriftsforvaltningen gjør oppmerksom på en flyttlei for rein gjennom tiltaksområdet, men de kan ikke se at tiltaket vil komme i konflikt med flyttleia. Fylkesmannen og fylkeskommunen mener at det bør gjøres en utfyllende vurdering av konsekvensene for brakkvannsdeltaet. Fylkesmannen mener at vannuttaket ikke vil påvirke produksjonsområdene for anadrom fisk i særlig grad, men er usikker på i hvor stor grad anadrom fisk benytter brakkvannsdeltaet, og hvilken betydning fraføring av ferskvann her vil bety for anadrom fisk.

Med de planene selskapet legger fram i konsesjonssøknaden mener NVE at vassdraget vil bli tatt i bruk på en god måte. Det er søkt om et meget beskjedent vannuttak. Vannuttaket tilsvarer ca. 1,1 % av middelvannføringen og selskapet vil likevel kunne produsere en betydelig mengde stør i følge dem selv.

NVE mener at med et vannuttak fra eksisterende installasjoner i vassdraget og med begrensninger i uttaksmengden, er kravet i vannressursloven § 25 oppfylt. NVE gir Polarfisk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak fra Storågavassdraget med et maksimalt vannuttak på inntil $2 \text{ m}^3/\text{min}$ og et maksimalt gjennomsnittlig uttak over året på $1,1 \text{ m}^3/\text{min}$.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Polarfisk AS (tidligere Polarsmolt AS) datert 18.10.2010:

"Polarsmolt AS søker å benytte vannet i tidligere etablert oppsamlingsbasseng ovenfor elva Storåga i Bjævangsfjord i Meløy kommune i Nordland fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

I. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *uttak/økt uttak av vann til Polarsmolt AS sitt settefiskanlegg med tidligere etablerte dammer overfor settefiskanlegget.*
- *å overføre vatn fra dypvannsbrønn som tidligere er etablert ved utløpet av Storåga opp til eksisterende dammer som også forsynes av mindre bekker som renner naturlig inn i dammene."*

Landbasert oppdrettsanlegg i Bjærangsfjord, hoveddata

TILSIG	Hovedalternativ	
Nedbørfelt	km ²	22,8
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	53,1
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	73,8
Middelvannføring	m ³ /s	1,68
Alminnelig lavvannføring	l/s	77
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	560
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	66

Oppdrettsanlegg

Inntak	moh.	17
Avløp	moh.	0
Lengde på berørt elvestrekning	m	30-50
Slukeevne, maks	m ³ /min	14,4 (240 l/s)
Tilløpsrør, diameter	mm	4x160
Bruktid	%	100
Sjøklar smolt	ant	4 mill

MAGASIN

Samlet magasinivolum	m ³	600
HRV	moh.	17,0
LRV	moh.	16,5

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Fylkesmannen i Nordland uttaler følgende i brev av 12.09.2012:

[...]

"Fisk

Storåga (Bjerangen) har en 2,5 km lang elvestrekning som er tilgjengelig for anadrom og katadrom fisk. Elva synes å være relativt sterkt brevannspåvirket. Tettheten av ørret synes å være lav, og bestanden av anadrom ørret vurderes som hensynskrevende. Det er ikke påvist selvproduserende bestander av laks eller sjørøye i vassdraget.

I kalde og tørre perioder om vinteren vil vannforbruket i anlegget kunne være opp mot eller overstige det naturlige tilsiget til Storåga. Tiltaket er nedstrøms gyteområder, og vannet tas ut nederst i vassdraget og da nedstrøms de produktive delene av anadrom strekning. Det er imidlertid viktig å være klar over at ungfisk, som ikke er smoltifisert, av næringsmessige grunner kan foreta periodevise vandring til nedre deler av elva og ut i brakkvannsområdet. Denne migreringen vil sannsynligvis foregå i sommerhalvåret. Hva gjelder smoltifiserte individer er det viktig å være klar over at sjørøreten kan vandre til og fra saltvann hele året, dog med unntak av den kaldeste perioden om vinteren når temperaturen i ferskvann er under 4 °C. Majoriteten av fiskene vil imidlertid foreta utvandring om våren på jakt etter mat, og oppvandring om sommeren og høsten, da de skal finne egnede gyte- og overvintringsplasser.

En eventuell tørrlegging av den nedre delen av Storåga vil mest sannsynlig inntreffe i kalde og tørre perioder om vinteren. Ut fra at vi ikke kjenner eksplisitt til sjørøretens bruk av

vassdraget om vinteren, er Fylkesmannen usikker på effektene av det omsøkte vannuttaket. Ut fra denne usikkerheten, og for å opprettholde en viss bioproduksjon i vassdrag, anbefales det krav om minstevannføring.

Elvedelta

Storågas utløp i Bjærangfjorden er et viktig brakkvannsdelta. Området er et viktig raste- og hekkeområde for våtmarksfugl.

Aktivt marint delta er blant naturtypene i Norge som er under sterkest press. I Norsk rødliste for naturtyper 2011 er naturtypen kategorisert som sårbar (VU). Når elv møter stillestående vann (innsjø eller hav) avtar vannhastigheten og elvetransportert materiale blir sedimentert. Delta er en kompleks avsetningslandform som dannes omkring møtepunktet mellom elv og vann dersom sedimenttilførselen er stor nok og sedimentene ikke jevnlig eroderes vekk (for eksempel i ekstreme flomsituasjoner).

Omsøkte tiltak vil kunne medføre redusert fluvial aktivitet. Fylkesmannen finner ikke at konsekvensene for «Aktivt marint delta» er tilstrekkelig vurdert. Ettersom det ikke foreligger tilstrekkelig kunnskap om tiltakets konsekvenser for forekomsten av naturtypen, må føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tillegges vekt i denne sak.

Det er heller ikke foretatt en samlet vurdering i henhold til naturmangfoldloven § 10 av tiltakets samlede belastning på naturmangfoldet. «Aktivt marint delta» er registrert ved ca. 38 lokaliteter i Nordland, jfr. DN's naturbase. Av disse er kun 29 vurdert som viktig eller svært viktig. I Meløy kommune er det kun registrert to forekomster av naturtypen. Dersom vannuttaket fører til forringelse av det aktuelle deltaet, vil dette medføre store konsekvenser for utbredelsen og tilstanden av naturtypen i kommunen. Eventuell realisering av planen vil også gi betydelige konsekvenser for naturtypens utbredelse i regionen. Dette er forhold som må belyses nærmere."

Nordland fylkeskommune uttaler følgende i brev av 16.10.2012:

[...]

Fylkesrådet anbefaler NVE å gi konsesjon til det omsøkte vannuttaket. Fylkesrådet anser at tiltaket vil få større positive konsekvenser for samfunnet enn negative konsekvenser for miljøet. Fylkesrådet ber imidlertid NVE om å nærmere vurdere tiltakets konsekvenser for deltaområdet i nærheten av lokaliteten.

[...]

Positive samfunnsvirkninger av tiltaket

I konsesjonssøknaden er de positive konsekvensene beskrevet i forhold til sikring av ny drift på anlegget. Videre driften gi 10-12 arbeidsplasser både lokalt og ved produksjon av smolt og andre matfiskanlegg i regionen. Prosjektet vil ha stor samfunnsmessig nytteverdi da en på nytt tar i bruk etablert vassdragsanlegg med ny og moderne resirkuleringsteknologi. Dette sikrer en betydelig produksjon og stor verdiskapning på et lavt uttak av vann fra nedbørsfeltet, jf. Naturmangfoldloven § 12. Produksjonskapasiteten i anlegget vil bli langt over 650 tonn biomasse per år.

Landskap og friluftsliv

Det er ingen verneområder i nærheten. Da anlegget allerede er etablert vil det ikke komme noen ytterligere påvirkninger på landskap eller friluftsinnteresser.

Naturmangfold

Tiltaket er gjennomført og vil derfor ikke få noen virkning eller konsekvens for biologisk mangfold på land.

I følge konsesjonssøknaden ventes det ikke at vannuttaket vil ha noen virkning på laks, sjørørret og røye i Storåga. Det er heller ikke foreslått noe slipp av minstevann på den aktuelle strekningen.

Dette begrunnes med at det ikke er noen negative virkninger som skal avbøtes og fordi det anleggsteknisk er vanskelig å få til.

Inngrepsfrie naturområder i Norge (INON)

Tiltaket vil ikke få noen virkning eller konsekvens for dette temaet.

Reindrift

Siden tiltaket etter søknaden vil anvende allerede nedgravde rørledninger oppfatter reindriften at det ikke vil komme innretninger eller anleggsvirksomhet som vil sperre flyttleia eller legge beslag på ytterligere reinbeiteareal.

Kulturminner og kulturmiljø

Tiltaket er ikke i konflikt med kjente, verneverdige kulturminner. Alle kulturminner er imidlertid ikke registrert. Hvis det gis konsesjon for utbygging, vil det påligge utbygger en aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle treffe på fornminner, jf. kulturminnelovens § 8 andre ledd.

Tiltakshavers forslag til avbøtende tiltak

Det er planlagt å installere et fullverdig resirkuleringsanlegg for å minimere vannforbruket. Det er ikke planlagt slipp av minstevannføring verken i Mølnåga eller Storåga. Søker har vurdert at det ikke søkes om slipp av minstevannsføring i Mølnåga siden dette verken er nødvendig ut fra miljøhensyn eller ansees som praktisk for inntaksreglementet. Dette begrunnes videre med at Mølnelva er en flomvannselv som er delvis eller helt tørrlagt i månedene desember, januar og februar. Når det gjelder Storåga beskrives det i søknaden at selskapet om nødvendig kan sterilisere 91 % av vannuttaket fra elva og sende dette tilbake på nivå med vannuttaket. Det vurderes dermed at vannuttaket ikke vil ha konsekvenser for et registrert delta i området.

I følge konsesjonssøknaden skal det planlagte prosjektet bygges på moderne prinsipper med resirkulering, mekanisk og biologisk behandling og rensing av vann med en resirkuleringsgrad og gjenbruk på 98-99 % av inntatt mengde ferskvann. Det medfører et svært lavt vannforbruk i forhold til tidligere drift.

[...]

Vurderinger

De fleste tiltakene i forbindelse med den omsøkte etableringen er allerede gjennomført. Det har vært drevet landbasert oppdrettsvirksomhet på omsøkt lokalitet helt siden først på 1980-tallet. Fylkesråden mener at det i et helhetsperspektiv er positivt at denne infrastrukturen nå tas i bruk igjen.

Storågas utløp i Bjæringfjorden er imidlertid et viktig brakkvannsdelta. Aktivt marint delta er blant naturtypene i Norge som er under sterkest press. Fylkesråden kan ikke se at tiltakets konsekvenser for deltaet er tilstrekkelig vurdert i søknaden. Fylkesrådet anmoder derfor NVE om å vurdere dette nærmere. Det er imidlertid også viktig å vurdere dette i lys av at det har vært aktivitet i området siden 1980-tallet.

Fylkesråden ser at tiltaket ikke vil ha negative konsekvenser for reindriftens flyttlei, da alle rørgater allerede er nedgravd. Tiltaket berører heller ikke kjente verneverdige kulturminner. Fylkesråden viser imidlertid til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd.

Nordland fylkeskommune er vannregionmyndighet i vannregion Nordland. Fylkesråden vil på bakgrunn av dette be NVE om påse at eventuelle konsesjonsvilkår er i tråd med vannforskriftens § 12. Dette innebærer blant annet at alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense eventuell negativ påvirkning på vannforekomsten. Når det gjelder minstevannsføring har ikke søker vurdert dette som hensiktsmessig verken ut fra praktiske- eller miljømessige hensyn. Det er imidlertid framsatt at det kan tilbakeføres sterilisert vann til Storåga ved behov. Fylkesrådet anser generelt krav om minstevannsføring som et godt avbøtende tiltak både ut fra landskaps- og miljømessige hensyn. Dette må imidlertid vurderes nærmere av NVE i denne konkrete saken.

Konsekvenser

Saken vil ikke medføre noen økonomiske, administrative eller personellmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Saken har heller ingen konsekvenser knyttet til gjennomgående fylkeskommunal politikk knyttet til likestilling, universell utforming, og folkehelse. Sakens konsekvenser for miljø og samiske forhold er beskrevet tidligere i dette dokument.

[...]

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkesrådet anbefaler at det blir gitt konsesjon for vannuttak som omsøkt. Det forutsettes:
 - a. konsesjonsmyndigheten vurderer minstevannsføring for å ivareta kravene i vannforskriften, opprettholde landskapsopplevelsen og avbøte på mulige konsekvenser for anadrom laksefisk.
2. Fylkesrådet ber Norges vassdrags- og energidirektorat om og nærmere vurdere tiltakets påvirkning på naturtypen «Aktivt marint delta».
3. Dersom det gis tillatelse til omsøkt tiltak, ber fylkesrådet om at NVE påser at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldlovens §§ 8-12, og med vannforskriftens § 12. NVE bes om å ta følgende inn i konsesjonsvilkårene:

- a. *Detaljplanleggingen må skje i nær dialog med reindriftsnæringen.*
- b. *Aktsomhet og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonsentrasjoner må Kulturminner i Nordland underrettes umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken."*

Reindriftsforvaltningen i Nordland uttaler følgende i brev av 19.09.2012:

"Det vises til brev av 08.08.12 hvor overnevnte sak legges ut på høring. Selskapet Polarfisk AS søker om tillatelse til vannuttak fra Storåga for å sette i drift et etablert settefiskanlegg tidligere driftet av annet selskap. Det framgår av søknaden at Polarfisk AS skal benytte allerede etablerte vannveier i form av nedgravde rør som går fra inntaksdammene til anlegget. Reindriftsforvaltningen oppfatter at det derfor ikke er snakk om anleggsvirksomhet i tilknytning til vannuttaket.

Det omsøkte tiltaket ligger innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt og er en del av distriktets vinterbeiteområde. Tvers gjennom tiltaksområdet går en flyttleie for rein som runder botn på Bjærangfjorden. Reindriftsforvaltningen gjør med dette oppmerksom på flyttleia, og henviser til Reindriftslovens § 22 som sier at reindriftens flyttleier ikke må stenges, underforstått med tekniske inngrep eller på annen måte. Kartutsnitt for reindriftens arealbrukskart er vedlagt.

Siden tiltaket etter søknaden vil anvende allerede nedgravde rørledninger oppfatter reindriften at det ikke vil komme innretninger eller anleggsvirksomhet som vil sperre flyttleia eller legge beslag på ytterligere reinbeiteareal.

Under nevnte forutsetninger har Reindriftsforvaltningen ingen særskilte merknader til søknaden."

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Polarfisk AS er et nyetablert selskap som har som formål å drive produksjon av matfisk og settefisk i landbasert oppdrett.

Om søknaden

Polarfisk AS planlegger primært å starte opp med produksjon av landbasert oppdrett av stør alternativt smolt av laks og regnbueørret. Produksjonen skal foregå ved å ta i bruk et settefiskanlegg som ikke er i bruk i dag. Det ble en gang fra 80-tallet produsert settefisk og matfisk ved anlegget ved gjennomstrømning. Ferskvannsuttaget vil skje fra tidligere etablerte dammer med tilhørende rør overføring og grunnvannsbrønn. Nytt planlagt settefiskanlegg skal bygges med fullverdig resirkulering av ferskvannet, og det søkes derfor om et betydelig mindre vannuttak enn det som har vært praktisert ved tidligere drift. Ferskvannsbehovet i oppdrettsanlegget er beregnet til 1,1 m³/min (18,3 l/s) i maksimalt gjennomsnitt over året. Maksimalt uttak er oppgitt til 2 m³/min (33 l/s). I følge søknaden skal det ikke etableres nye innretninger i vassdraget som vil påvirke lavvannføringen. I følge søknaden vil produksjonskapasiteten i anlegget være beregnet til 6 500 kg per døgn som er et betydelig produksjonsvolum sammenlignet med det begrensede vannuttaket.

Beskrivelse av området

Storåga renner ut innerst i Bjærangsfjorden i Meløy kommune. På ei deltaflate ved uløpet av Storåga ligger et eldre settefiskanlegg som i dag ikke er i drift. Det er dette oppdrettsanlegget Polarfisk tenker å modernisere og ombygge. Nærmeste tettsted er Halså som ligger ca. 10 km sør for anlegget. Storåga ligger nordvest for Svartisen og får tilført noe brevann. I utløpet av Storåga er det et relativt stort brakkvannsdelta som er dannet ved sedimenttransport fra Storåga. Storåga er relativt slak ca. 2,5 km innover en dal. Nedbørfeltet består av 51,5 % snaufjell og 5 % bre.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Oppdrettsanlegget ble etablert som et gjennomstrømningsanlegg på 1980-tallet. Til anlegget tilhører 4 inntaksrør med en diameter på 160 mm som henter vann fra to mindre dammer på hhv. 500 m³ og 1000 m³ til oppdrettsanlegget. Primært får dammene tilført vann fra naturlig avrenning fra nedbørfeltet ovenfor dammene. Dette tilsiget er såpass stort at det vil dekke behovet for vann til oppdrettsanlegget i de aller fleste tilfeller. I tørrår får dammene i tillegg tilført vann fra en grunnvannsbrønn nede ved Storåga, ved at vann blir pumpet opp i dammene. I tillegg eksisterer det en overføring med en rørledning på 1,15 km med en diameter på 160 mm fra Mølnåga, denne overføringen ble tidligere bare benyttet ved flomvannføringer.

Teknisk plan

Eksisterende installasjoner skal benyttes, det er ikke planlagt nye inngrep.

Inntak

Dagens etablerte inntak benyttes. Dette gjelder inntak i dammer på kote 17, flominntak i Mølnåga og grunnvannsuttak ved Storåga.

Rørgate

Etablert rørgate benyttes.

Veier

Det er ikke behov for etablering av nye veier for å gjennomføre tiltaket.

Massetak og deponi

Det vil ikke bli behov for massetak eller deponi

Hydrologiske virkninger

Storåga ligger i Meløy kommune i Nordland. Vassdraget har et nedbørfelt på 22,8 km² med en middelvannføring ved inntaket på 100,8 m³/min (1,68 m³/s) og en alminnelig lavvannføring på 4,6 m³/min (77 l/s). Det planlagte vannforbruket til anlegget vil være på inntil 1,1 m³/min (18,3 l/s) i maksimalt gjennomsnittlig uttak over året. Ved enkelte tilfeller ønsker anlegget å ta ut noe mer vann, maksimalt 2 m³/min (33 l/s). Storåga er ei typisk flomelv uten vann eller innsjøer i feltet, ellers består nedbørfeltet av 51,5 % snaufjell, 29 % skog og 5 % bre. I middels våte og våte år vil det i 365 dager i året være mer vann i Storåga enn vannuttaket. I tørre år vil det i 50 døgn kunne være mindre vann i Storåga enn behovet til settefiskanlegget.

Anlegget har et eksisterende ferskvannsinntak som er etablert i noen kunstige dammer som ligger på kote 17 ved siden av Storåga. Foruten grunnvannsbrønnen som ligger nede ved Storåga får ikke

dammene tilførsel fra Storåga. Brønnen ligger like i overkant av flomålet. Vannuttaket skjer via 4 stk 160 mm vannledninger til anlegget. Dammene skal reguleres med en halv meter og gir et lite reguleringsmagasin på 600 m³.

Arealbruk og eiendomsforhold

Det omsøkte tiltaket vil ikke kreve areal utover det som allerede er tatt i bruk.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Meløy kommune har godkjent bruksendring fra LNF-område sone 1 til industriformål i kommuneplanen.

Verneplan for vassdrag

Storåga er ikke vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Det omsøkte tiltaket er allerede etablert og vil ikke gi reduksjon av inngrepsfrie områder.

Nasjonale laksevassdrag

Storåga hører ikke til et nasjonalt laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Fylkesmannen i Nordland påpeker at Storåga ser ut til å være relativt sterkt brevnanspåvirket og tettheten av sjørret synes å være lav. De gjør og oppmerksom på at det ikke er påvist selvproduserende bestander av laks eller sjørøye i vassdraget. Fylkesmannen mener i likhet med søker at vannet tas ut nedstrøms de produktive delene av vassdraget. Fylkesmannen er likevel usikker på effekten av vannuttaket og anbefaler at det settes krav om slipp av minstevannføring.

Fylkesmannen påpeker at Storågas utløp i Bjærangfjorden danner et viktig brakkvannsdelta, en naturtype som er kategorisert som sårbar i Norsk rødliste for naturtyper fra 2011. Området er et viktig raste- og hekkeområde for våtmarksfugl. Fylkesmannen mener at omsøkte tiltak vil kunne medføre redusert fluvial aktivitet og finner ikke at konsekvensene for «Aktivt marint delta» er tilstrekkelig vurdert.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det gis konsesjon. De legger vekt på at de fleste tiltakene i forbindelse med den omsøkte etableringen allerede er gjennomført og at det har vært drevet landbasert oppdrettsvirksomhet på omsøkt lokalitet helt siden begynnelsen 1980-tallet. Fylkeskommunen gjør oppmerksom på at Storågas utløp i Bjærangfjorden er et viktig brakkvannsdelta og er blant naturtypene i Norge som er under sterkest press. De ønsker at NVE gjør en vurdering av konsekvensene for brakkvannsdeltaet. Når det gjelder minstevannsføring mener fylkeskommunen at dette må vurderes nærmere av NVE.

Reindriftsforvaltningen i Nordland gjør oppmerksom på en flyttlei som går tvers igjennom tiltaksområdet. Siden tiltaket i følge søknaden vil anvende allerede nedgravde rørledninger oppfatter

reindriften at det ikke vil komme innretninger eller anleggsvirksomhet som vil sperre flyttlei eller legge beslag på ytterligere reinbeiteareal.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Settefiskanlegget vil tilføre 10-12 årsverk i et område med stort behov for arbeidsplasser.
- Settefiskanlegget vil benytte seg av allerede etablerte tekniske installasjoner.
- Settefiskanlegget vil sikre en betydelig produksjon og stor verdiskaping på et lavt vannuttak.

Ulemper

- I noen få dager når det er tørt og kaldt i vinterhalvåret vil vannforbruket til settefiskanlegget være opp mot det naturlige tilsiget i Storåga og elva kan bli tørrlagt over en strekning på 30-50 meter.

NVEs vurdering

Polarfisk AS har søkt om å ta ut vann fra Storågavassdraget slik at de primært kan produsere stør ved det eksisterende oppdrettsanlegget i Bjærangsfjorden. Dette anlegget er i dag ikke i drift. Selskapet planlegger å benytte seg av etablerte tekniske installasjoner knyttet til vannuttaket. Selv om selskapet vil benytte rør som har kapasitet langt over det som er omsøkt, er de åpne for å redusere/strupe rørdimensjonene nede ved settefiskanlegget, for at kapasiteten til å ta inn vann nede ved anlegget samsvarer noe mer med maksimalt omsøkt vannuttak. NVE legger til grunn søkers erfaring med tidligere gjennomstrømningsanlegg og de hydrologiske beregningene når vi vurderer en ev. konsesjon til vannuttak fra Storågavassdraget. Selskapet har ikke foreslått slipp av minstevannføring verken fra Mølnåga eller Storåga, da etablering av installasjoner for slipp av minstevannføring gir store inngrep og er til miljømessige mer ulempe enn fordelene med minstevannføringsslippet. NVE legger til grunn tiltakshavers tidligere erfaringer fra anlegget når vi vurderer behovet for slipp av minstevannføring. I følge tiltakshaver ble elva aldri tørrlagt under tidligere drift.

Under høringsrunden ble det ikke registrert særlige konflikter knyttet til vannuttaket og ingen av høringspartene går i mot tiltaket. Det blir likevel stilt spørsmål til vurderingen som er gjort knyttet til elvedeltaet.

Biologisk mangfold

Elvedelta

I utløpet av Storåga er det et klassisk elvedelta, som i elvedeltadatabasen til Direktoratet for Naturforvaltning blir omtalt som den vanligste deltatypen i Norge. Både Fylkesmannen og fylkeskommunen ønsker en nøyere vurdering rundt eventuelle konsekvenser for deltaet, som følge av vannuttaket. Et elvedelta som dette er avhengig av kontinuerlig sedimentasjon og erosjon, og trues derfor av flomdempende tiltak og reguleringer lengre opp i vassdraget. I dette tilfellet er det ikke snakk om flomdempende tiltak. NVE mener at det omsøkte vannuttaket er så lite at sedimenttransport i vassdraget ikke vil påvirkes av tiltaket. Vannuttaket tilsvarer 1,1 % av middelvannføringen i vassdraget og i et middels år vil vannføringen i vassdraget gå opp i 9000 l/s ved flom. Vi mener at et uttak på 18 l/s, ev. 33 l/s som maksimalt omsøkt uttak kan aksepteres med tanke på elvedeltaet og sedimenttransporten. Foruten anadrom fisk finnes ingen indikasjon på at det lever arter i deltaet som vil bli nevneverdig påvirket ved noe fraføring av ferskvann i deltaet. NVE vil bemerke at det er

vinteren fraføring av ferskvann vil bli merkbar. Dette er og en tid av året med kaldt vann og som følge av lav stoffomsetning blir fisk, som er vekselvarm, treg. Det forventes på denne tiden av året at ferskvannet vil ligge som et lag oppå saltvannet. NVE mener at sannsynligheten for at anadrom fisk er avhengig av de øvre ferskvannslagene ute i deltaet om vinteren, er små. Særlig med tanke på at de da kan bli sterkt utsatt for predatorer.

Fisk

Storåga er et vassdrag med 2,5 km anadrom strekning. I følge konsesjonssøknaden, som er skrevet av fiskebiologer, forventes ikke vannuttaket å ha noen virkning på anadrom fisk i vassdraget. Grunnvannsbrønnen ligger like ved flomålet og strekningen nedenfor er preget av sjøvann, noe som gjør området uegnet for gyting. I følge søknaden er det da også mindre egnet for oppvekst av ungfisk av sjørret. Den største konflikten mellom vannuttak og tilsig er i følge hydrologiske beregninger midtvinters. Det forventes av den grunn at vannuttaket vil få minimale konsekvenser for både smoltutvandring og oppvandring av gytefisk. Det er ikke foreslått slipp av minstevannføring fordi det da må gjøres inngrep i selve vassdraget. Tidligere erfaringer med drift av grunnvannsbrønnen viser at bruk av brønnen ikke gir synlige virkninger på vassdraget. Det er lite dokumentasjon rundt virkninger av uttak fra grunnvannsbrønnen. NVE velger å legge vekt på tidligere driftserfaringer når vi vurderer vannuttaket fra grunnvannsbrønnen. Et viktig moment er at brønnen ligger så langt nedi vassdraget at konsekvensene for fisk vil bli minimale. Høstflommene og vårflommene vil gå tilnærmet som før, og med et begrenset vannuttak forventer NVE at gyte- og oppvekstområdene for anadrom fisk ikke skal bli forverret og kan akseptere vannuttaket med tanke på anadrom fisk.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009. Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning. Naturmangfoldloven legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Etter NVEs syn blir formålet i naturmangfoldloven i praksis ivaretatt gjennom de grundige prosessene og vurderingene som ligger til grunn for et konsesjonsvedtak.

I konsesjonssøknaden har Polarfisk AS gjort ei enkel konsekvensvurdering basert på tidligere driftserfaring og eksisterende kunnskap. Informasjon om biologisk mangfold i influensområdet blir derfor opplyst gjennom søknaden, søk i artsdatabanken, og DNs naturbase, høringsuttalelser og NVEs egen befaringsrapport fra 16.10.2012. Ut i fra dette mener NVE at kunnskapsgrunnlaget etter naturmangfoldloven § 8 er tilstrekkelig slik at det kan fattes vedtak i saken jf. kravet om at kunnskapsgrunnlaget skal stå i rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Tiltaket har liten effekt på biologisk mangfold og berører ikke viktige naturtyper i nevneverdig grad. NVE vurderer derfor at tiltaket ikke kommer i konflikt med forvaltningsmål for naturtyper, økosystem eller arter jf. nml §§ 4 og 5.

Naturmangfoldloven § 10 fastsetter prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning. Dette innebærer at man må ha kunnskap også om andre tiltak og påvirkninger på økosystemet slik at en kan identifisere den samlede belastningen, jf. også formuleringen i § 8 om "effekten av påvirkninger". I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep. I følge søknaden er det drevet med settefiskproduksjon ved anlegget i Bjærangsfjorden siden 1980 tallet og vassdraget har derfor vært regulert siden den tid. På bakgrunn av

de drøftinger som er gjort ovenfor, så mener NVE at tiltaket ikke vil føre til negative endringer av økosystemet i vassdraget over tid når det fastsettes vilkår.

NVE er av den oppfatning at vassdraget vil bli tatt i bruk på en god måte. Det er søkt om et meget beskjedent vannuttak på inntil 1,1 m³/min i gjennomsnittlig uttak over året. Med dette vannuttaket vil selskapet i følge dem selv likevel kunne produseres stør alternativt 4 millioner sjødyktig smolt, noe som er en sjeldent god utnyttelse av en vannkilde med tanke på oppdrett.

Oppsummering

Søker ønsker å få formalisert tidligere rettigheter om vannuttak med tilhørende tekniske installasjoner med en konsesjon etter vannressursloven, og de plikter og rettigheter dette medfører. NVE mener dette vil være en fordel både for bedriften og allmennheten. NVE legger betydelig vekt på at bedriften skal etablere et fullverdig resirkuleringsanlegg og dermed redusere vannuttaket betydelig sammenlignet med det som tidligere er praktisert. Dette betyr at selskapet, selv om de nå reduserer vannuttaket, vil kunne produsere en betydelig større biomasse i forhold til det som er blitt produsert ved tidligere drift av oppdrettsanlegget.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Polarfisk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til vannuttak fra Storågavassdraget. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Reguleringsgrenser og vannuttak

Reguleringer

Det blir gitt en tillatelse til videreføring av dagens praksis når det gjelder reguleringen av de kunstige anlagte dammene med en halv meter fra kote 17 og ned til ca. kote 16,5. Dette tilsvarer et mindre vannmagasin på ca. 600 m³ til sammen.

Vannuttak

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av vannuttaket:

Middelvannføring	l/s	1680
Alminnelig lavvannføring	l/s	77
Største slukeevne (kapasitet på inntaksrør)	l/s	240
5-persentil sommer	l/s	560
5-persentil vinter	l/s	66

Vannuttaket skal avgrenses til maksimalt 2 m³/min og skal ikke overstige 1,1 m³/min i gjennomsnittlig uttak over året. Det skal installeres vannmåler, og vannuttaket skal loggføres kontinuerlig. Dataene må kunne fremvises for NVE på forespørsel.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Narvik og godkjennes av NVE før arbeid med etablering av måleanordning for minstevannføring og måling av inntaksvann settes i gang.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Ev. pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket.